

✧ Texty na tento týden – Sk 17; 1K 2:2; Ř 1:18–25

✧ Základní verš

„Bůh, který učinil svět a všechno, co je v něm, ten je pánem nebe i země, a nebydlí v chrámech, které lidé vystavěli.“ (Sk 17:24)

Lukáš o Pavlově činnosti v Athénách napsal: „Proto mluvil v synagóze se židy a s pohany, kteří uvěřili v jediného Boha; a každý den hovořil i na náměstí s lidmi, kteří tam právě byli“ (Sk 17,17).

Zdá se, že Pavlovi by nejvíce vyhovovalo pracovat mezi židy, protože sám byl žid. Ale Pavel se nechtěl spokojit s prací jen pro „své“ lidi. Byl povolán, aby oslovil i ostatní.

Nebo mohl svou službu zaměřit jen na židovské proselyty, jejichž pohled na život již prošel podstatnou změnou. Měli biblický základ, na kterém mohl Pavel stavět, i když stále potřebovali poznat Boha, kterého se „báli“ – Ježíše, Mesiáše.

Pavel se však rozhodl jít jinou cestou. Během pobytu v Athénách, měšťě proslulém svou filozofií, se Pavel snažil oslovit i tamní obyvatele. Většina z nich měla pohled na život a náboženství zcela jiný než židé. Jinak se dívali i na Bohem vedené dějiny Izraele tvořící základ víry, kterou chtěl Pavel Athénanům zvěstovat.

Tento týden budeme zkoumat, jak se Pavel snažil oslovit tyto lidi a co se můžeme naučit z jeho úsilí.

✧ Osnova lekce:

Příběh misijního působení apoštola Pavla v úžasně rozvinutém, ale „modlářském“ městě Athény (Sk 17) bude sloužit v této lekci jako text, který nás může inspirovat k hledání cest, jak oslovit i dnes, ve 21. století, ty, kteří Boha ani evangelium v podstatě neznají, nezajímají se o ně, ale přesto hledají.

- Sk 17:13–17 - Pavel se vědomě zaměřuje na naprosté „pohany“ (neděle)
- Sk 17:18–21 - Pavel se snaží hovořit „jazykem“ těchto lidí (pondělí)
- Sk 17:22.23 - Pavel se snaží s nimi najít „společný základ“ (úterý)
- Sk 17:24–27 - Pavel jim představuje Boha, po kterém podvědomě toužili (středa)
- Sk 17:30–34 - Pavel dává možnost rozhodnout se, zda chtějí poznat víc (čtvrtek)

NE 3. prosince – NEBÚKADNESAR

Sk 17:13-17 „¹³Jakmile se však Židé v Tesalonice dověděli, že Pavel káže slovo Boží i v Beroji, vypravili se tam a začali podněcovat a pobuřovat lidi. ¹⁴Tu bratři hned vypravili Pavla z Beroje směrem k moři, ale Silas a Timoteus ve městě zůstali. ¹⁵Ti, kteří Pavla doprovázeli, šli s ním až do Athén a odtud se vrátili s jeho vzkazem, aby k němu Silas a Timoteus co nejdříve přišli. ¹⁶Zatím na ně Pavel v Athénách čekal; když shledal, kolik modlářství je v tom městě, velmi ho to znepokojovalo. ¹⁷Proto mluvil v synagóze se židy a s pohany, kteří uvěřili v jediného Boha; a každý den hovořil i na náměstí s lidmi, kteří tam právě byli.“

Sk 17:1-12 „¹Dali se cestou, která vede přes města Amfipolis a Apollonii a přišli do Tesaloniky, kde měli Židé synagógu. ²Pavel jako obvykle přišel do jejich shromáždění a po tři soboty k nim mluvil. ³vykládal Písmo a dokazoval, že Mesiáš musel trpět a vstát z mrtvých. „A ten Mesiáš,“ řekl Pavel, „je Ježíš, kterého já vám zvěstuji.“ ⁴Někteří z nich se tím dali přesvědčit a připojili se k Pavlovi a Silasovi, také velmi mnoho Řeků, kteří už ctili jediného Boha, a nemálo žen z významných rodin. ⁵To však naplnilo Židy hněvem a závistí. S pomocí několika ničemných lidí z ulice vyvolali sročení davu a tak pobouřili celé město. Pak napadli Jásonův dům a chtěli Pavla a Silase postavit před shromáždění. ⁶Když je nenalezli, vlekli Jásona a několik bratří k představeným města a křičeli: „Ti, kteří pobouřili celý svět, přišli i k nám, a Jáson je přijal do svého domu! ⁷Ti všichni porušují císařova nařízení, protože tvrdí, že pravým králem je Ježíš.“ ⁸Tato slova poděšila všechny lid i představené města, ⁹ale když Jáson a ostatní zaplatili záruku, byli propuštěni. ¹⁰A hned té noci vypravili bratři Pavla a Silase do Beroje. Když tam přišli, odebrali se do židovské synagógy. ¹¹Židé v Beroji byli přístupnější než v Tesalonice: přijali evangelium s velikou dychtivostí a každý den zkoumali v Písmu, zdali je to tak, jak zvěstuje Pavel. ¹²A tak mnozí z nich uvěřili a s nimi nemálo Řeků, vznešených žen i mužů.“

Sk 17:16 čsp „Zatímco na ně Pavel čekal v Athénách, jeho duch se v něm rozhorloval, když pozoroval, že město je plné model.“

PO 4. prosince – PAVEL NA AREOPAGU

Sk 17:18-21 „¹⁸Rozmlouvali s ním i někteří epikurejští a stoičtí filosofové. Jedni se ptali: „Co nám to chce ten nedovzdělanec vykládat?“ Druzí říkali: „Zdá se, že nás chce získat pro cizí božstva.“ Tak soudili, protože Pavel kázal o Ježíšovi a o zmrtvýchvstání. ¹⁹Pak ho vzali s sebou, dovedli na Areopag a tam mu položili otázku: „Rádi bychom se dověděli, jaké je to tvé nové učení, které šíříš.“ ²⁰Vždyť to, co nám vykládáš, zní velice podivně. Chceme se tedy dovědět, co to je.“ ²¹Všichni Athéňané i cizinci, kteří tam pobývali, ničemu totiž nevěnují tolik času jako tomu, že vykládají a poslouchají něco nového.“

1K 2:2 „Rozhodl jsem se totiž, že mezi vámi nebudu znát nic než Ježíše Krista, a to Krista ukřižovaného.“

ÚT 5. prosince – PAVEL A NEZNÁMÝ BŮH

Sk 17:22-23 „²²Pavel se tedy postavil doprostřed shromáždění na Areopagu a promluvil: „Athéňané, vidím, že jste v uctívání bohů velice horliví. ²³Když jsem procházel vašimi posvátnými místy a prohlížel si je, našel jsem i oltář s nápisem: ‚Neznámému bohu‘. Koho takto uctíváte, a ještě neznáte, toho vám zvěstuji.““

ST 6. prosince – PŘEDSTAVENÍ NEZNÁMÉHO BOHA

Sk 17:24-27 „²⁴Bůh, který učinil svět a všechno, co je v něm, ten je pánem nebe i země, a nebydlí v chrámech, které lidé vystavěli, ²⁵ani si nedává od lidí sloužit, jako by byl na nich závislý; vždyť je to on sám, který všemu dává život, dech i všechno ostatní. ²⁶On stvořil z jednoho člověka všechno lidstvo, aby přebývalo na povrchu země, určil pevná roční údobí i hranice lidských sídel. ²⁷Bůh to učinil proto, aby jej lidé hledali, zda by se ho snad nějakým způsobem mohli dopátrat a tak jej nalézt, a přece není od nikoho z nás daleko.“

R 1:18-25 „¹⁸Boží hněv se zjevuje z nebe proti každé bezbožnosti a nepravosti lidí, kteří svou nepravostí potlačují pravdu. ¹⁹Vždyť to, co lze o Bohu poznat, je jim přístupné, Bůh jim to přece odhalil. ²⁰Jeho věčnou moc a božství, které jsou neviditelné, lze totiž od stvoření světa vidět, když lidé přemýšlejí o jeho díle, takže nemají výmluvu. ²¹Poznali Boha, ale nevdali mu čest jako Bohu ani mu nebyli vděční, nýbrž jejich myšlení je zavedlo do marnosti a jejich scestná mysl se ocitla ve tmě. ²²Tvrdí, že jsou moudří, ale upadli v bláznovství: ²³zaměnili slávu nepomíjitelného Boha za zobrazení podoby pomíjitelného člověka, ano i ptáku a čtvernožců a plazů. ²⁴Proto je Bůh nechal na pospas nečistým vášním jejich srdcí, takže zneuctívají svá vlastní těla; ²⁵vyměnili Boží pravdu za lež a klanějí se a slouží tvorstvu místo Stvořiteli – on budí veleben na věky! Amen.“

ČT 7. prosince – PŘEKROČENÍ ČÁRY

Sk 17:30-34 „³⁰„Bůh však prominul lidem dobu, kdy to ještě nemohli pochopit, a nyní zvěstuje všem, ať jsou kdekoli, aby této neznalosti litovali a obrátili se k němu. ³¹Neboť ustanovil den, v němž bude spravedlivě soudit celý svět skrze muže, kterého k tomu určil. Všem lidem o tom poskytl důkaz, když jej vzkřísil z mrtvých.“ ³²Jakmile uslyšeli o vzkříšení z mrtvých, jedni se mu začali smát a druzí řekli: „Rádi si tě poslechneme, ale až někdy jindy.“ ³³A tak Pavel od nich odešel. ³⁴Někteří se však k němu připojili a uvěřili; mezi nimi byl i Dionysios z Areopagu, žena jménem Damaris a s nimi ještě jiní.“

Sk 17:24-29 „²⁴Bůh, který učinil svět a všechno, co je v něm, ten je pánem nebe i země, a nebydlí v chrámech, které lidé vystavěli, ²⁵ani si nedává od lidí sloužit, jako by byl na nich závislý; vždyť je to on sám, který všemu dává život, dech i všechno ostatní. ²⁶On stvořil z jednoho člověka všechno lidstvo, aby přebývalo na povrchu země, určil pevná roční údobí i hranice lidských sídel. ²⁷Bůh to učinil proto, aby jej lidé hledali, zda by se ho snad nějakým způsobem mohli dopátrat a tak jej nalézt, a přece není od nikoho z nás daleko. ²⁸„Neboť v něm žijeme, pohybujeme se, jsme,“ jak to říkají i někteří z vašich básníků: ‚Vždyť jsme jeho děti.‘ ²⁹Jsme-li tedy Božími dětmi, nemůžeme si myslet, že božstvo se podobá něčemu, co bylo vyrobeno ze zlata, stříbra nebo z kamene lidskou zručností a důmyslem.“

Výzva

Hledej možnost, jak prostřednictvím sociálních médií (jako možného moderního „Areopagu“) představovat evangelium nevěřícím – a to jasně a moudře, jako to dělal Pavel..

PÁ 8. prosince – PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Jedním z hlavních poznatků o Pavlově zkušenosti na Areopagu je jeho konkrétní lekce o tom, jak oslovit zdánlivě „neoslovitelnou“ skupinu nevěřících. Výsledkem Pavlova snažení byl vznik malé skupinky věřících v Athénách.

„Apoštolova slova a zprávu o jeho jednání v prostředí, které ho obklopovalo, zapsali lidé vedení Duchem svatým. Tyto záznamy měly být předány všem budoucím generacím a měly svědčit o Pavlově neochvějné důvěře, odvaze, kterou projevil navzdory opuštěnosti a protivenství, a o vítězství, které vybojoval pro Krista přímo v centru pohanství.“

V apoštolových slovech je obsaženo mnoho vzácných ponaučení pro církve. V dané situaci mohl snadno říct něco, čím by své domyšlivé posluchače popudil, a tak si způsobil potíže. Kdyby byl jeho proslov přímým útokem na jejich bohy a významné představitele města, hrozilo by mu nebezpečí, že ho potká stejný osud jako Sokrata. Namísto toho však s ohleduplností, která vyvěrala z Boží lásky, obezřetně odvrátil jejich pozornost od pohanských božstev a představil jim pravého Boha, kterého neznali.“ (AA 241; PNL 139.140)

Přímým kontaktem s lidmi, studiem jejich kultury a náboženství a s respektem k jejich zbožnosti se Pavlovi podařilo v Athénách něco pozoruhodného – něco nesmírně vzácného pro celou církev. Pavel nešel do zbytečného konfliktu se svými posluchači. To byl sám o sobě velký, Bohem inspirovaný úspěch. Podle Ellen G. Whiteové se jedná o vzácné poučení, kterému musíme jako církve věnovat pozornost.

Otázky k rozhovoru

1. Co je podle příběhu Pavla v Athénách prvním krokem pro každého, kdo začíná novou evangelizační práci?
2. Co může křesťan udělat pro to, aby se ve velkém městě (a samozřejmě i kdekoli jinde) přiblížil k lidem, kteří Boha neznají?
3. Čemu bychom se měli vyhnout, když začínáme novou práci mezi lidmi, kteří uctívají různé modly?
4. Pavel mohl svou snahu ukončit tím, že lidem představil Boha, který je miluje. Athéňany to zřejmě oslovilo. Pavel však pokračoval a poselstvím o vzkříšení překročil určitou hranici a jeho posluchači nabyli přesvědčení, že žije v omylu. Měl to udělat? Proč ano, nebo proč ne?

16:02

